

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

27. června 2018*

„Řízení o předběžné otázce – Občanství Evropské unie – Směrnice 2004/38/ES – Článek 10 odst. 1 – Žádost o pobytovou kartu rodinného příslušníka občana Unie – Vydání – Lhůta – Přijetí a oznámení rozhodnutí – Důsledky nedodržení šestiměsíční lhůty – Procesní autonomie členských států – Zásada efektivity“

Ve věci C-246/17,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Conseil d'État (Belgie) ze dne 27. dubna 2017, došlým Soudnímu dvoru dne 10. května 2017, v řízení

Ibrahima Diallo

proti

Belgickému státu,

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení R. Silva de Lapuerta (zpravodajka), předsedkyně senátu, C. G. Fernlund, J.-C. Bonichot, A. Arabadžev a S. Rodin, soudci,

generální advokát: Y. Bot,

vedoucí soudní kanceláře: V. Giacobbo-Peyronnel, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 11. ledna 2018,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Ibrahima Dialla D. Andrienem, avocat,
- za belgickou vládu C. Pochet, M. Jacobs a L. Van den Broeck, jakož i P. Cottinem, jako zmocněnci, ve spolupráci s F. Motulským, avocat,
- za polskou vládu B. Majczynou, jako zmocněncem,
- za Evropskou komisi G. Wilsem, jakož i E. Montaguti, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 7. března 2018,

* Jednací jazyk: francouzština.

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 10 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Úř. věst. 2004, L 158, s. 77; Zvl. vyd. 05/05, s. 46).
- 2 Tato žádost byla podána v rámci sporu mezi Ibrahimem Diallem, guinejským státním příslušníkem, a belgickým státem ve věci zamítnutí jeho žádosti o pobytovou kartu rodinného příslušníka občana Evropské unie.

Právní rámec

Unijní právo

- 3 V kapitole 2, která se týká rodinných příslušníků, čl. 4 odst. 2 písm. a) směrnice Rady 2003/86/ES ze dne 22. září 2003 o právu na sloučení rodiny (Úř. věst. L 251, s. 12) stanoví zejména:

„S výhradou dodržení podmínek stanovených v kapitole IV mohou členské státy ve svých vnitrostátních právních předpisech povolit vstup a pobyt podle této směrnice těmto rodinným příslušníkům:

- a) nejbližším příbuzným v přímé vzestupné linii osoby usilující o sloučení rodiny nebo jejího manžela, pokud jsou na ní závislí a nepožívají nezbytnou podporu rodiny v zemi původu;“

- 4 Bod 5 odůvodnění směrnice 2004/38 zní takto:

„Má-li být právo všech občanů Unie svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států vykonáváno v objektivně existujících podmínkách svobody a důstojnosti, je třeba je zaručit také jejich rodinným příslušníkům bez ohledu na jejich státní příslušnost. [...]“

- 5 Článek 1 směrnice 2004/38 stanoví:

„Tato směrnice stanoví:

- a) podmínky výkonu práva volného pohybu a pobytu na území členských států občany Unie a jejich rodinnými příslušníky;
- b) právo trvalého pobytu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků na území členských států;
- c) omezení práv uvedených v písmenech a) a b) z důvodu veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti nebo veřejného zdraví.“

- 6 Článek 2 uvedené směrnice stanoví:

„Pro účely této směrnice se rozumí:

[...]

- 2) „rodinným příslušníkem“:
- manžel nebo manželka;
 - partner, se kterým občan Unie uzavřel registrované partnerství na základě právních předpisů členského státu, zachází-li právní řád hostitelského členského státu s registrovaným partnerstvím jako s manželstvím, v souladu s podmínkami stanovenými souvisejícími právními předpisy hostitelského členského státu;
 - potomci v přímé linii, kteří jsou mladší 21 let nebo jsou vyživovanými osobami, a takoví potomci manžela či manželky nebo partnera či partnerky stanovení v písmenu b);
 - předci v přímé linii, kteří jsou vyživovanými osobami, a takoví předci manžela či manželky nebo partnera či partnerky stanovení v písmenu b);
- 3) „hostitelským členským státem“ členský stát, do něhož se občan Unie stěhuje za účelem výkonu svého práva volného pohybu a pobytu.“

7 Článek 3 směrnice 2004/38, nadepsaný „Oprávněné osoby“, stanoví v odstavci 1:

„Tato směrnice se vztahuje na všechny občany Unie, kteří se stěhují do jiného členského státu, než jehož jsou státními příslušníky, nebo v takovém členském státě pobývají, a na jejich rodinné příslušníky ve smyslu čl. 2 bodu 2, kteří je doprovázejí nebo následují.“

8 Článek 5 téže směrnice, nadepsaný „Právo na vstup“, stanoví v odstavci 2:

„Po rodinných příslušnících, kteří nejsou státními příslušníky žádného členského státu, je požadováno pouze vstupní vízum v souladu s nařízením Rady (ES) č. 539/2001 [ze dne 15. března 2001, kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni (Úř. věst 2001, L 81, s. 1; Zvl. vyd. 19/004, s. 65)] nebo případně s vnitrostátním právem. Pro účely této směrnice jsou od vízové povinnosti osvobozeni rodinní příslušníci s platnou pobytovou kartou.

Členské státy poskytnou těmto osobám všechny prostředky, aby jim usnadnily získání nezbytných víz. Tato víza se udělují bezplatně, zrychleným postupem v nejkratší možné lhůtě.“

9 Článek 10 směrnice 2004/38 stanoví:

„1. Právo pobytu rodinných příslušníků občana Unie, kteří nejsou státními příslušníky žádného členského státu, je nejpozději šest měsíců ode dne podání žádosti potvrzeno vydáním dokladu, který se nazývá ‚Pobytová karta rodinného příslušníka občana Unie‘. Osvědčení o podání žádosti o pobytovou kartu se vydává okamžitě.

2. K vydání pobytové karty vyžadují členské státy předložení těchto dokladů:

- platného cestovního pasu;
- dokladu potvrzujícího rodinný vztah nebo registrované partnerství;
- osvědčení o registraci, nebo neexistuje-li systém registrace, jakýkoliv jiný doklad o pobytu občana Unie, kterého doprovázejí nebo následují, v hostitelském členském státě;
- v případech spadajících pod čl. 2 odst. 2 písm. c) a d) doklady o splnění podmínek uvedených ustanovení;

[...]“

Belgické právo

- 10 Jak uvádí předkládající soud, podle čl. 42 odst. 1 loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers (zákon ze dne 15. prosince 1980 o přístupu na území, pobytu, usazování a vyhoštění cizích státních příslušníků, *Moniteur belge* ze dne 31. prosince 1980, s. 14584, dále jen „zákon ze dne 15. prosince 1980“), právo pobytu na belgickém území je přiznáno do šesti měsíců ode dne podání žádosti.
- 11 Podle čl. 52 odst. 4 druhého odstavce arrêté royal du 8 octobre 1981 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers (královská vyhláška ze dne 8. října 1981 o přístupu na území, pobytu, usazování a vyhoštění cizích státních příslušníků, *Moniteur belge* ze dne 27. října 1981, s. 13740, dále jen „královská vyhláška ze dne 8. října 1981“), není-li přijato žádné rozhodnutí ohledně práva pobytu rodinného příslušníka občana Unie ve lhůtě šesti měsíců ode dne podání žádosti o uznání daného práva, je rodinnému příslušníkovi občana Unie vydána pobytová karta z úřední povinnosti.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 12 Dne 25. listopadu 2014 podal I. Diallo, guinejský státní příslušník, jako předek v přímé linii dítěte nizozemské státní příslušnosti s bydlištěm v Belgii žádost o pobytovou kartu rodinného příslušníka občana Unie.
- 13 Dne 22. května 2015 belgický stát jeho žádost zamítl a nařídil I. Diallovi, aby opustil území. Toto rozhodnutí bylo I. Diallovi oznámeno dne 3. června 2015.
- 14 Ibrahim Diallo se obrátil na Conseil du contentieux des étrangers (Belgique) (Rada pro spornou cizineckou agendu, Belgie), který rozsudkem ze dne 29. září 2015 zrušila rozhodnutí ze dne 22. května 2015 kvůli nedostatku odůvodnění.
- 15 Dne 9. listopadu 2015 příslušné belgické orgány přijaly nové rozhodnutí o zamítnutí žádosti o pobytovou kartu s příkazem k opuštění území. Toto rozhodnutí bylo I. Diallovi oznámeno dne 26. listopadu 2015. Uvádělo v podstatě, že I. Diallo ve stanovené lhůtě neprokázal, že splňuje podmínky pro přiznání práva pobytu po dobu delší než tři měsíce jako „rodinný příslušník občana Unie“. Konkrétně měl Belgický stát za to, že I. Diallo jednak nepředložil důkazy o dostatečných prostředcích a jednak neprokázal, že vyživuje nebo skutečně pečuje o své dítě nizozemské státní příslušnosti.
- 16 Dne 11. prosince 2015 podal I. Diallo žalobu na neplatnost proti rozhodnutí ze dne 9. listopadu 2015 u Conseil du contentieux des étrangers (Rada pro spornou cizineckou agendu, Belgie). Uvedený soudní orgán rozsudkem ze dne 23. února 2016 tuto žalobu zamítl.
- 17 Dne 25. března 2016 podal I. Diallo proti uvedenému rozsudku správní kasační opravný prostředek ke Conseil d'État (Státní rada, Belgie). Na podporu uvedeného opravného prostředku I. Diallo zejména tvrdí, že z čl. 10 odst. 1 směrnice 2004/38 plyne, že rozhodnutí o žádosti o pobytovou kartu musí být oznámeno žadateli do šesti měsíců od podání žádosti a že vnitrostátní právo musí být vykládáno v souladu s tímto požadavkem. Má rovněž za to, že poskytnutí nové lhůty šesti měsíců příslušnému vnitrostátnímu orgánu po zrušení prvního rozhodnutí zbavuje článek 10 odst. 1 směrnice 2004/38 užitečného účinku.
- 18 Belgický stát zejména tvrdí, že žádné zákonné ani správní ustanovení neukládá lhůtu pro oznámení rozhodnutí o žádosti o pobytovou kartu. Podle něj má příslušný vnitrostátní orgán pouze povinnost přijmout takové rozhodnutí ve lhůtě šesti měsíců. Mimoto tvrdí, že vzhledem k tomu, že směrnice 2004/38 neupravuje účinky plynoucí ze zrušujícího rozsudku ze dne 29. září 2015, tedy v jaké lhůtě

musí příslušný vnitrostátní orgán přijmout nové rozhodnutí po soudním zrušení prvního rozhodnutí, spadá tato otázka do oblasti vnitrostátního práva. V každém případě má za to, že není prokázáno, že je poskytnutí nové šestiměsíční lhůty k rozhodnutí o žádosti o pobytovou kartu po soudním zrušení prvního rozhodnutí nepřiměřené.

- 19 V tomto kontextu předkládající soud především uvádí, že vnitrostátní právo pouze stanoví, že právo pobytu je potvrzeno nejpozději šest měsíců ode dne podání žádosti, a neupřesňuje, zda rozhodnutí o uznání práva pobytu musí být v dané lhůtě oznámeno dotčené osobě. Uvedený soud má za to, že pro účely uplatnění vnitrostátního práva v souladu s požadavky čl. 10 odst. 1 směrnice 2004/38 je třeba určit, zda uvedené ustanovení musí být vykládáno v tom smyslu, že rozhodnutí týkající se potvrzení práva pobytu musí být přijato a oznámeno ve lhůtě šesti měsíců.
- 20 Dále předkládající soud uvádí, že směrnice 2004/38 neupravuje důsledky zrušení rozhodnutí o žádosti o pobytovou kartu. Má zejména pochybnosti o tom, jakou lhůtu má příslušný vnitrostátní orgán pro rozhodnutí o žádosti o pobytovou kartu po soudním zrušení jeho prvního rozhodnutí, kterým zamítl uznat dotčené právo pobytu. V tomto ohledu má za to, že za účelem určení této nové lhůty je třeba určit, zda zásada efektivity brání tomu, aby měl příslušný vnitrostátní orgán k dispozici celou šestiměsíční lhůtu stanovenou v čl. 10 odst. 1 směrnice 2004/38.
- 21 Předkládající soud dále uvádí, že podle vnitrostátní judikatury, s ohledem na kogentní povahu lhůty uvedené v čl. 10 odst. 1 směrnice 2004/38 a na účinky zrušujícího rozsudku, má příslušný vnitrostátní orgán od okamžiku oznámení uvedeného rozsudku k dispozici stejně dlouhou lhůtu, jakou měl k rozhodnutí o žádosti o pobytovou kartu, a nikoli pouze zbytek lhůty dosud neuplynulé ke dni přijetí zrušeného aktu.
- 22 Konečně uvedený soud se táže, zda směrnice 2004/38 brání tomu, aby pobytová karta byla vydána žadateli automaticky z důvodu překročení šestiměsíční lhůty stanovené v čl. 10 odst. 1 uvedené směrnice, i když žadatel nesplňuje podmínky pro její vydání. V tomto ohledu předkládající soud vysvětluje, že pokud by v projednávané věci byla lhůta stanovená v čl. 10 odst. 1 směrnice 2004/38 skutečně překročena a pokud by uvedená směrnice nebránila tomu, aby překročení dané lhůty mělo za následek povinnost vydat požadovanou pobytovou kartu, muselo by rozhodnutí ze dne 9. listopadu 2015 o zamítnutí žádosti o vydání pobytové karty I. Diallovi být považováno za protiprávní.
- 23 Za těchto podmínek se Conseil d'État (Státní rada) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
 - „1) Musí být [čl. 10 odst. 1] směrnice [2004/38] vykládán v tom smyslu, že požaduje, aby rozhodnutí, jímž se potvrzuje právo pobytu, bylo přijato a oznámeno ve lhůtě šesti měsíců, nebo že umožňuje, aby rozhodnutí bylo přijato v této lhůtě, ale oznámeno později? Může-li být výše uvedené rozhodnutí oznámeno později, v jaké lhůtě tak musí být učiněno?
 - 2) Musí být [čl. 10 odst. 1] směrnice [2004/38], ve spojení s článkem 5 [uvedené směrnice], s čl. 5 odst. 4 směrnice [2003/86] a s články 7, 20, 21 a 41 Listiny základních práv [Evropské] unie vykládán a aplikován v tom smyslu, že rozhodnutí přijaté na tomto základě musí být ve lhůtě šesti měsíců, kterou toto ustanovení stanoví, pouze přijato, aniž existuje jakákoli lhůta pro oznámení tohoto rozhodnutí a sebemenší dopad na právo pobytu v případě, že k oznámení dojde až po uplynutí této lhůty?
 - 3) Aby byla zaručena účinnost práva pobytu rodinného příslušníka občana Unie, brání zásada efektivity tomu, aby byla po zrušení rozhodnutí týkajícího se výše uvedeného práva vnitrostátnímu orgánu znovu poskytnuta celá lhůta šesti měsíců, která mu byla přiznána na základě [čl. 10 odst. 1] směrnice [2004/38]? V případě kladné odpovědi, jakou lhůtu má vnitrostátní orgán ještě k dispozici po zrušení rozhodnutí, jímž tento orgán zamítl přiznání dotčeného práva

- 4) Jsou články 5, 10 a 31 směrnice [2004/38], ve spojení s články 8 a 13 [Evropské ú]mluvy o ochraně lidských práv a základních svobod[, podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950], s články 7, 24, 41 a 47 [Listiny základních práv] a s článkem [21 SFEU], slučitelné s vnitrostátní judikaturou a takovými vnitrostátními ustanoveními, jako jsou čl. 39/2 odst. 2 a články 40, 40a, 42 a 43 zákona ze dne 15. prosince 1980, jakož i čl. 52 odst. 4 královské vyhlášky ze dne 8. října 1981, podle nichž nemá rozsudek, kterým Conseil du contentieux des étrangers (Rada pro spornou cizineckou agendu) zrušil rozhodnutí, jímž byla zamítnuta žádost o pobyt na základě těchto ustanovení, za následek pozastavení, nýbrž přerušení běhu pevně stanovené lhůty šesti měsíců stanovené článkem 10 směrnice 2004/38, článkem 42 zákona ze dne 15. prosince 1980 a článkem 52 královské vyhlášky ze dne 8. října 1981?
- 5) Stanoví směrnice [2004/38] požadavek, aby byl z překročení lhůty šesti měsíců stanovené [čl. 10 odst. 1] této směrnice vyvozen nějaký důsledek, a v případě kladné odpovědi, o jaký důsledek se má jednat? Vyžaduje nebo umožňuje tatáž směrnice [2004/38], aby důsledkem překročení této lhůty bylo automatické vydání požadované pobytové karty, aniž by bylo konstatováno, že žadatel skutečně splňuje podmínky pro získání práva pobytu, jehož se domáhá?“

K předběžným otázkám

K příslušnosti Soudního dvora a k přípustnosti předběžných otázek

- 24 Belgická vláda tvrdí, že Soudní dvůr není příslušný k odpovědi na otázky položené předkládajícím soudem, jelikož situace žalobce v původním řízení nespadá do působnosti unijního práva.
- 25 Uvedená vláda zaprvé tvrdí, že I. Diallo nespadá pod ustanovení směrnice 2004/38, neboť není „rodinný příslušník“ ve smyslu čl. 2 bodu 2 směrnice 2004/38. Zadruhé tvrdí, že situace v původním řízení nespadá do působnosti směrnice 2003/86, neboť I. Diallo požádal o pobytovou kartu jako předek občana Unie. Zatřetí má belgická vláda za to, že žádné právo pobytu nemůže být přiznáno žalobci v původním řízení na základě článků 20 a 21 SFEU.
- 26 V tomto ohledu je třeba uvést, že položenými otázkami předkládající soud žádá Soudní dvůr o výklad čl. 10 odst. 1 směrnice 2004/38 s ohledem na další ustanovení uvedené směrnice, směrnice 2003/86, Smlouvy o FEU a Listiny základních práv.
- 27 Mimoto otázka, zda státní příslušník třetího státu spadá do působnosti směrnice 2003/86 a/nebo 2004/38, vyžaduje výklad unijního práva, zejména pak podmínek stanovených v článku 4 směrnice 2003/86, jakož i v člancích 2 a 3 směrnice 2004/38 (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 13. září 2016, CS, C-304/14, EU:C:2016:674, bod 22, a ze dne 14. listopadu 2017, Lounes, C-165/16, EU:C:2017:862, bod 44).
- 28 Soudní dvůr má přitom podle článku 267 SFEU pravomoc, aby v rámci řízení o předběžné otázce rozhodl o výkladu zejména Smluv, Listiny základních práv, jakož i směrnic dotčených předběžnými otázkami.
- 29 V rozsahu, v němž belgická vláda ve skutečnosti zamýšlí svou argumentací zpochybnit přípustnost předběžných otázek, je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudní dvůr smí rozhodnutí o předběžné otázce položené vnitrostátním soudem odmítnout pouze tehdy, je-li zjevné, že žádaný výklad nebo žádané posouzení platnosti unijní normy nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení, jedná-li se o hypotetický problém nebo také pokud Soudní dvůr nedisponuje skutkovými nebo právními poznatky nezbytnými pro užitečnou odpověď na otázky, které jsou mu položeny (v tomto smyslu viz zejména rozsudek ze dne 27. února 2018, Associação Sindical dos Juizes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117, bod 23).

- 30 V projednávané věci je třeba konstatovat, že předkládající soud vysvětlil důvody, proč je výklad otázek položených Soudnímu dvoru nezbytný pro řešení sporu v původním řízení. Z uvedených vysvětlení totiž plyne, že odpověď Soudního dvora na uvedené otázky může mít přímý dopad na posouzení individuální situace I. Dialla, zejména na otázku zda mu příslušné vnitrostátní orgány měly vydat pobytovou kartu rodinného příslušníka občana Unie.
- 31 Za těchto podmínek je třeba konstatovat, že Soudní dvůr je příslušný odpovědět na předběžné otázky položené předkládajícím soudem a že je třeba dotčené otázky považovat za přípustné.

K věci samé

K první a druhé otázce

- 32 Podstatou první a druhé předběžné otázky předkládajícího soudu, kterými je třeba se zabývat společně, je, zda čl. 10 odst. 1 směrnice 2004/38 musí být vykládán v tom smyslu, že rozhodnutí o žádosti o pobytovou kartu rodinného příslušníka občana Unie musí být přijato a oznámeno v šestiměsíční lhůtě stanovené v daném ustanovení.
- 33 V tomto ohledu čl. 10 odst. 1 směrnice 2004/38 stanoví, že právo pobytu rodinných příslušníků občana Unie, kteří nejsou státními příslušníky žádného členského státu, je nejpozději šest měsíců ode dne podání žádosti potvrzeno vydáním dokladu, který se nazývá „Pobytová karta rodinného příslušníka občana Unie“.
- 34 Ze samotného znění daného ustanovení tedy plyne, že členské státy musí vydat pobytovou kartu rodinným příslušníkům občana Unie ve smyslu čl. 2 bodu 2 směrnice 2004/38 ve lhůtě nejvýše šest měsíců od podání žádosti.
- 35 Jak totiž uvedl generální advokát v bodě 44 stanoviska, použití výrazu „nejpozději šest měsíců ode dne podání žádosti“ jasně indikuje, že členské státy musí vydat pobytovou kartu rodinného příslušníka občana Unie dotčené osobě v uvedené lhůtě.
- 36 Přitom pojem „vydání“ uvedený v čl. 10 odst. 1 směrnice 2004/38 znamená, jak v zásadě uvedl generální advokát v bodech 45 a 46 stanoviska, že ve lhůtě šesti měsíců stanovené v tomto ustanovení musí příslušné vnitrostátní orgány posoudit žádost, přijmout rozhodnutí a v případě, že žadatel splňuje podmínky pro přiznání práva pobytu na základě směrnice 2004/38, vydat tomuto žadateli uvedenou pobytovou kartu.
- 37 Tento výklad je mimoto, jak uvedl generální advokát v bodu 49 stanoviska, potvrzen judikaturou Soudního dvora, který rozhodl ohledně vydání pobytové karty uvedené ve směrnici 2004/38, že unijní zákonodárce se v podstatě omezil na to, že v článku 10 této směrnice vyjmenoval doklady, jež musí být předloženy k získání této karty, která pak musí být vydána do šesti měsíců po podání žádost (rozsudek ze dne 5. září 2012, Rahman a další, C-83/11, EU:C:2012:519, bod 42).
- 38 Z toho plyne, že povinnost členských států vydat pobytovou kartu rodinnému příslušníkovi občana Unie v pevně stanovené lhůtě šesti měsíců podle čl. 10 odst. 1 směrnice 2004/38 nutně znamená přijetí a oznámení rozhodnutí dotčené osobě před uplynutím uvedené lhůty.
- 39 Stejně je tomu v případě, kdy příslušné vnitrostátní orgány odmítnou dotčené osobě vydat pobytovou kartu rodinného příslušníka občana Unie.

- 40 V rámci správního řízení podle článku 10 směrnice 2004/38, které se týká ověření ve lhůtě šesti měsíců individuální situace státních příslušníků třetích států s ohledem na ustanovení unijního práva, a zejména pak toho, zda uvedení státní příslušníci spadají pod pojem „rodinný příslušník“ ve smyslu uvedené směrnice, mohou příslušné vnitrostátní orgány přijmout kladné či záporné rozhodnutí.
- 41 V tomto kontextu oznámení rozhodnutí o žádosti o pobytovou kartu rodinného příslušníka občana Unie nemůže být oznámeno žadateli v různých lhůtách podle toho, zda je rozhodnutí přijaté příslušným vnitrostátním orgánem kladné či záporné.
- 42 Proto, pokud po přezkumu žádosti o vydání pobytové karty příslušný vnitrostátní orgán konstatuje, že podmínky k tomu účelu stanovené nejsou splněny, je tento orgán povinen přijmout a oznámit rozhodnutí o zamítnutí žádosti o pobytovou kartu žadateli v téže šestiměsíční lhůtě.
- 43 S ohledem na všechny předcházející úvahy je třeba odpovědět na první a druhou otázku tak, že čl. 10 odst. 1 směrnice 2004/38 musí být vykládán v tom smyslu, že rozhodnutí o žádosti o pobytovou kartu rodinného příslušníka občana Unie musí být přijato a oznámeno v šestiměsíční lhůtě stanovené daným ustanovením.

K páté otázce

- 44 Podstatou páté otázky předkládajícího soudu, kterou je třeba se zabývat před třetí a čtvrtou otázkou, je, zda směrnice 2004/38 musí být vykládána v tom smyslu, že brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je úprava dotčená v původním řízení, která ukládá příslušným vnitrostátním orgánům vydat dotčené osobě pobytovou kartu rodinného příslušníka občana Unie z úřední moci, pokud je překročena šestiměsíční lhůta stanovená v čl. 10 odst. 1 směrnice 2004/38, bez předchozího určení, zda dotčená osoba skutečně splňuje podle unijního práva podmínky pro pobyt v hostitelském členském státě.
- 45 V tomto ohledu je třeba uvést, že směrnice 2004/38 neobsahuje žádné ustanovení upravující důsledky plynoucí z překročení lhůty stanovené v čl. 10 odst. 1 směrnice 2004/38; tato otázka tedy spadá do procesní autonomie členských států, s výhradou, že budou dodrženy zásady efektivity a rovnocennosti (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 17. března 2016, Bensada Benallal, C-161/15, EU:C:2016:175, bod 24).
- 46 V tomto rámci, ačkoli unijní právo nijak nebrání tomu, aby členské státy stanovily implicitní režim vyhovění či povolení, je ještě nutné, aby takové režimy nepoškozovaly užitečný účinek unijního práva.
- 47 V tomto ohledu, jak plyne z čl. 10 odst. 1 směrnice 2004/38, je právo pobytu rodinných příslušníků občana Unie ve smyslu čl. 2 bodu 2 uvedené směrnice „potvrzeno“ vydáním pobytové karty rodinného příslušníka občana Unie. K tomu účelu čl. 10 odst. 2 uvedené směrnice vyjmenovává doklady k určení „rodinného příslušníka“ ve smyslu směrnice 2004/38, které musí státní příslušník třetího státu předložit za účelem získání uvedené pobytové karty.
- 48 Jak přitom plyne z ustálené judikatury Soudního dvora, vydání pobytové karty, podle čl. 10 odst. 1 směrnice 2004/38, státnímu příslušníkovi třetího státu, musí být považováno nikoli za akt konstitutivní, ale za akt, kterým členský stát deklaruje individuální situaci takového státního příslušníka s ohledem na unijní právo (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 21. července 2011, Dias, C-325/09, EU:C:2011:498, bod 48, jakož i ze dne 12. března 2014, O. a B., C-456/12, EU:C:2014:135, bod 60).
- 49 Deklaratorní povaha povolení k pobytu znamená, že povolení pouze potvrzuje již existující právo pobytu dotčené osoby (rozsudky ze dne 25. července 2008, Metock a další, C-127/08, EU:C:2008:449, bod 52, jakož i ze dne 21. července 2011, Dias, C-325/09, EU:C:2011:498, bod 54).

- 50 Z toho plyne, že čl. 10 odst. 1 směrnice 2004/38 brání tomu, aby pobytová karta rodinného příslušníka občana Unie byla vydána státnímu příslušníkovi třetího státu, který nesplňuje podmínky stanovené uvedeným článkem pro její vydání.
- 51 Za těchto podmínek, ačkoli nic nebrání tomu, aby vnitrostátní právní úprava stanovila, že nečinnost příslušného správního orgánu po dobu šesti měsíců od podání žádosti se rovná zamítavému rozhodnutí, samotné znění směrnice 2004/38 naopak brání tomu, aby se rovnalo rozhodnutí o vyhovění žádosti.
- 52 Ve věci v původním řízení nicméně plyne ze spisu předloženého Soudnímu dvoru, že žalobce není „předek v přímé linii, který je vyživovanou osobou“ ze strany dotčeného občana Unie ve smyslu čl. 2 bodu 2 písm. d) směrnice 2004/38 a čl. 4 odst. 2 písm. a) směrnice 2003/86, takže jej nelze považovat za „rodinného příslušníka“ ve smyslu uvedených ustanovení (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 8. listopadu 2012, Iida, C-40/11, EU:C:2012:691, bod 54).
- 53 Podle ustálené judikatury Soudního dvora přitom právo na vstup a pobyt v členském státě na základě směrnice 2004/38 nepřísluší všem státním příslušníkům třetích států, ale pouze těm, kteří jsou ve smyslu čl. 2 bodu 2 uvedené směrnice „rodinnými příslušníky“ občana Unie, který využil práva volného pohybu tím, že se usadil v jiném členském státě, než je členský stát, jehož je státním příslušníkem (rozsudek ze dne 8. listopadu 2012, Iida, C-40/11, EU:C:2012:691, bod 51).
- 54 Ze spisu předloženého Soudnímu dvoru, jakož i z upřesnění poskytnutých belgickou vládou na jednání plyne, že vnitrostátní právní úprava dotčená v původním řízení stanoví systém automatického vydání pobytové karty rodinného příslušníka občana Unie, podle něhož příslušný vnitrostátní orgán musí z úřední moci vydat uvedenou pobytovou kartu žadateli, pokud uplynula šestiměsíční lhůta stanovená v čl. 10 odst. 1 směrnice 2004/38.
- 55 Takový systém je v rozsahu, v němž umožňuje vydání pobytové karty osobě, která nesplňuje podmínky pro její získání, v rozporu s cíli směrnice 2004/38.
- 56 S ohledem na všechny předcházející úvahy je třeba odpovědět na pátou otázku tak, že směrnice 2004/38 musí být vykládána v tom smyslu, že brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je úprava dotčená v původním řízení, která ukládá příslušným vnitrostátním orgánům vydat z moci úřední dotčené osobě pobytovou kartu rodinného příslušníka občana Unie, pokud uplyne šestiměsíční lhůta stanovená v čl. 10 odst. 1 směrnice 2004/38, bez předchozího určení, zda dotčená osoba skutečně splňuje podle unijního práva podmínky pro pobyt v hostitelském členském státě.

K třetí a čtvrté otázce

- 57 Podstatou třetí a čtvrté předběžné otázky předkládajícího soudu, kterými je třeba se zabývat společně, je, zda unijní právo musí být vykládáno v tom smyslu, že brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je úprava dotčená v původním řízení, podle které má po soudním zrušení rozhodnutí o zamítnutí žádosti o vydání pobytové karty rodinného příslušníka občana Unie, příslušný vnitrostátní orgán automaticky k dispozici znovu celou šestiměsíční lhůtu stanovenou v čl. 10 odst. 1 směrnice 2004/38.
- 58 V tomto ohledu je třeba konstatovat, že směrnice 2004/38 neobsahuje žádné ustanovení týkající se účinků soudního zrušení rozhodnutí přijatých příslušnými vnitrostátními orgány o zamítnutí vydání pobytové karty rodinného příslušníka občana Unie, zejména pak neobsahuje ustanovení, která by se týkala otázky, jakou lhůtu mají uvedené orgány pro přijetí nového rozhodnutí po takovém zrušení.
- 59 Podle ustálené judikatury Soudního dvora při neexistenci unijních pravidel v dotčené oblasti je na vnitrostátním právním řádu každého členského státu, aby na základě zásady procesní autonomie pravidla stanovil, avšak za podmínky, že nebudou méně příznivé než podmínky upravující podobné

situace podléhající vnitrostátnímu právu (zásada rovnocennosti) a v praxi neznemožní nebo nadměrně neztíží výkon práv přiznaných unijním právem (zásada efektivity) (v tomto smyslu viz zejména rozsudky ze dne 17. března 2016, Bensada Benallal, C-161/15, EU:C:2016:175, bod 24, a ze dne 13. prosince 2017, El Hassani, C-403/16, EU:C:2017:960, bod 26).

- 60 Ve věci v původním řízení vyvstává pouze otázka zásady efektivity.
- 61 Předkládající soud odkazuje na vnitrostátní judikaturu, podle které soudní zrušení rozhodnutí přijatého správním orgánem v pevně stanovené lhůtě automaticky vede k tomu, že okamžikem oznámení zrušujícího rozsudku začne znovu běžet celá lhůta, kterou měl uvedený orgán k dispozici pro rozhodnutí. Podle uvedené judikatury tedy příslušný vnitrostátní orgán po soudním zrušení původního rozhodnutí disponuje znovu šestiměsíční lhůtou, na základě čl. 10 odst. 1 směrnice 2004/38, pro odpověď na žádost I. Dialla o pobytovou kartu rodinného příslušníka občana Unie.
- 62 V tomto kontextu se zdá, že automatické plynutí nové šestiměsíční lhůty po soudním zrušení původního rozhodnutí příslušného vnitrostátního orgánu, nadměrně ztěžuje výkon práva rodinného příslušníka občana Unie dosáhnout rozhodnutí o žádosti o pobytovou kartu podle čl. 10 odst. 1 směrnice 2004/38.
- 63 Zaprvé totiž, jak bylo připomenuto v bodě 40 tohoto rozsudku, správní řízení zavedené článkem 10 směrnice 2004/38 směřuje k ověření individuální situace státních příslušníků třetích států s ohledem na ustanovení unijního práva v pevně stanovené lhůtě šesti měsíců. Konkrétně příslušné vnitrostátní orgány musí v této lhůtě pouze ověřit, zda je státní příslušník třetího státu s to prokázat, prostřednictvím dokladů uvedených v čl. 10 odst. 2 uvedené směrnice, že spadá pod pojem „rodinný příslušník“ občana Unie ve smyslu směrnice 2004/38, aby mohl získat pobytovou kartu.
- 64 Zadruhé, podle ustálené judikatury Soudního dvora je účelem směrnice 2004/38 usnadnit výkon základního a osobního práva svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, které čl. 21 odst. 1 SFEU přiznává přímo občanům Unie, a posílit uvedené právo. Bod 5 odůvodnění této směrnice zdůrazňuje, že má-li být výše uvedené právo vykonáváno za objektivně důstojných podmínek, je třeba je zaručit také rodinným příslušníkům těchto občanů bez ohledu na jejich státní příslušnost (rozsudek ze dne 14. listopadu 2017, Lounes, C-165/16, EU:C:2017:862, bod 31 a citovaná judikatura).
- 65 Tento cíl vyžaduje, aby státní příslušník třetího státu, který prokáže, že spadá po pojem „rodinný příslušník“ občana Unie ve smyslu směrnice 2004/38, mohl získat pobytovou kartu, která to dokládá, v co nejkratší lhůtě.
- 66 Jak totiž v zásadě uvedla Evropská komise, deklaratorní povaha pobytové karty umožňuje státnímu příslušníkovi třetího státu, který setrvává v situaci právní nejistoty ohledně legitimacy svého pobytu, aby doložil, splní-li věcné podmínky stanovené pro získání práva pobytu, své odvozené právo pobytu, čímž usnadňuje jak výkon uvedeného práva, tak svou integraci v hostitelském členském státě.
- 67 Je třeba připomenout, že podle čl. 5 odst. 2 směrnice 2004/38 jediné platná pobytová karta zbavuje rodinné příslušníky občana Unie, kteří nejsou státními příslušníky členského státu, povinnosti získat víza pro vstup na území členských států. Jak plyne z bodu 8 odůvodnění uvedené směrnice, tato výjimka má usnadnit volný pohyb státních příslušníků třetích států, kteří jsou rodinnými příslušníky občana Unie (rozsudek ze dne 18. prosince 2014, McCarthy a další, C-202/13, EU:C:2014:2450, body 40 a 41).
- 68 Automatické zahájení běhu nové šestiměsíční lhůty po soudním zrušení rozhodnutí o zamítnutí žádosti o pobytovou kartu se jeví jako nepřiměřené s ohledem na účel správního řízení stanovený v čl. 10 odst. 1 směrnice 2004/38, jakož i s ohledem na cíl uvedené směrnice.

- 69 Z toho plyne, že zásada efektivity, jakož i cíl urychleného vyřizování, vlastní směrnici 2004/38, brání tomu, aby vnitrostátní orgány automaticky získaly novou šestiměsíční lhůtu po soudním zrušení prvního rozhodnutí o zamítnutí žádosti o pobytovou kartu. Uvedené orgány jsou povinny přijmout nové rozhodnutí v přiměřené lhůtě, která v žádném případě nesmí překročit lhůtu stanovenou v čl. 10 odst. 1 směrnice 2004/38.
- 70 S ohledem na předcházející úvahy je třeba odpovědět na třetí a čtvrtou otázku tak, že unijní právo musí být vykládáno v tom smyslu, že brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je úprava dotčená v původním řízení, podle které má po soudním zrušení rozhodnutí o zamítnutí žádosti o pobytovou kartu rodinného příslušníka občana Unie příslušný vnitrostátní orgán automaticky k dispozici celou šestiměsíční lhůtu stanovenou v čl. 10 odst. 1 směrnice 2004/38.

K nákladům řízení

- 71 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

- 1) Článek 10 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS musí být vykládán v tom smyslu, že rozhodnutí o žádosti o pobytovou kartu rodinného příslušníka občana Evropské unie musí být přijato a oznámeno v šestiměsíční lhůtě stanovené daným ustanovením.**
- 2) Směrnice 2004/38 musí být vykládána v tom smyslu, že brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je úprava dotčená v původním řízení, která ukládá příslušným vnitrostátním orgánům vydat z úřední moci dotčené osobě pobytovou kartu rodinného příslušníka občana Evropské unie, pokud uplyne šestiměsíční lhůta stanovená v čl. 10 odst. 1 směrnice 2004/38, bez předchozího určení, zda dotčená osoba skutečně splňuje podle unijního práva podmínky pro pobyt v hostitelském členském státě.**
- 3) Unijní právo musí být vykládáno v tom smyslu, že brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je úprava dotčená v původním řízení, podle které má po soudním zrušení rozhodnutí o zamítnutí žádosti o pobytovou kartu rodinného příslušníka občana Evropské unie příslušný vnitrostátní orgán automaticky k dispozici celou šestiměsíční lhůtu stanovenou v čl. 10 odst. 1 směrnice 2004/38.**

Podpisy.